

DENEYİN ADI: YABANCI UYARTIMLI SARGILI KUTUPLU DC GENERATÖRÜN BOŞ ÇALIŞMA KARAKTERİSTİĞİ

- Devir sayısı sabit tutulan yabancı uyartımlı sargılı kutuplu DC generatörün uyartım akımı-uç gerilimi değişiminin incelenmesi,

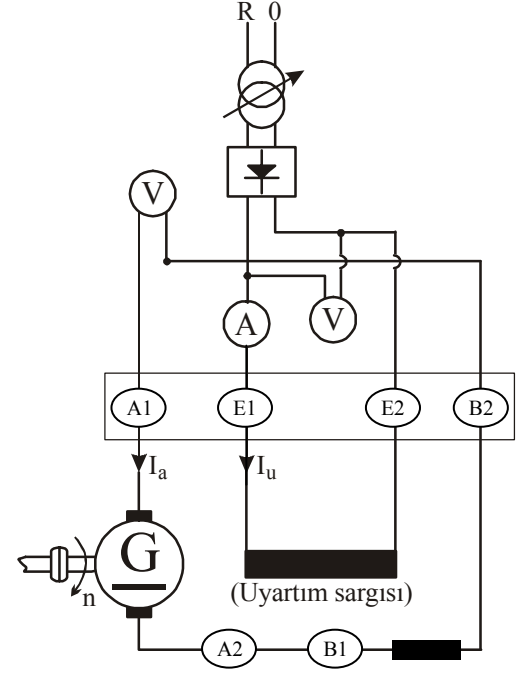
DENEY İŞLEM BASAMAKLARI

1. Generatör etiketini kaydediniz,
2. Endüvi ve Endüktör dirençlerini ölçünüz,
3. Şekildeki bağlantıyı yapınız,
4. Devir sayısını nominal değerine getiriniz (Döndürücü makina ile)
5. Uyartım akımını kademe kademe arttırınız ve her kademe de değerleri alınız
6. Nominal endüvi gerilimine kadar bu işleme devam ediniz,
7. Uyartım akımını kademe kademe azaltınız, her kademe de değerleri tabloya kaydediniz.

DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Aldığımız değerleri kullanarak Uyartım akımı-Endüvi Gerilimi grafiğini çiziniz,

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

VERİ TABLOSU

Gözlem No	n (d/dk)	Çıkış Eğrisi		İniş Eğrisi	
		Ea (Volt)	Iu (Amper)	Ea (Volt)	Iu (Amper)
1	SABİT				
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

DENEYİN ADI: ŞÖNT KUTUPLU DC GENERATÖRÜN DİŞ ÇALIŞMA KARAKTERİSTİĞİ

- Devir sayısı sabit tutulan şönt sargılı kutuplu DC generatörün yük akımı-uç gerilimi değişiminin incelenmesi,

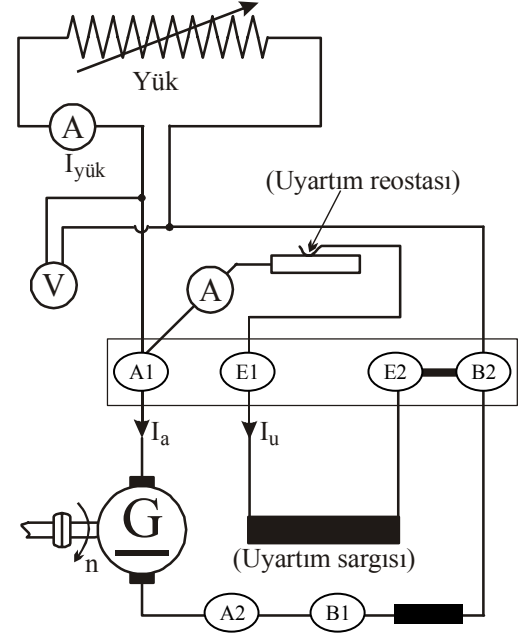
DENEY İŞLEM BASAMAKLARI

1. Generatör etiketini kaydediniz,
2. Endüvi ve Endüktör dirençlerini ölçünüz,
3. Şekildeki bağlantıyı yapınız,
4. Devir sayısını nominal değerine getiriniz (Döndürücü makina ile)
5. Uyarım akımını arttırarak endüvi gerilimini nominal değerine getiriniz.
6. Yük akımı devir sayısı ve endüvi gerilimlerinin nominal değerine ulaştığı anı ayarlayınız ve bu değerleri sağlayan uyarım direncini deney süresince sabit tutunuz.
7. Generatör uçlarındaki tüm yükü kaldırınız ve devir sayısını nominal değerine indirerek değerleri kaydediniz.
8. Yükü kademe kademe arttırınız ve her kademede devir sayısını nominal değerine getirip değerleri alınız.

DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Aldığımız değerleri kullanarak Yük akımı-Endüvi Gerilimi grafiğini çiziniz,

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

VERİ TABLOSU

Gözlem No	n (d/dk.)	I _u (A.)	U (V.)	I _{yük} (A.)	ΣR _a (Ω)
1	S A B İ T				S A B İ T
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

DENEYİN ADI: TRANSFORMATÖRLERDE POLARİTE TAYİNİ

- Transformatörlerde polarite kavramının önemini ve paralel bağlama şartlarını incelemek.

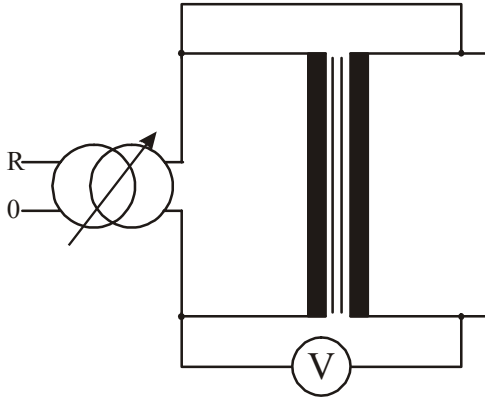
DENEY İŞLEM BASAMAKLARI

1. Transformatör etiketlerini kaydediniz,
2. Şekil –1’deki bağlantıyı yaparak transformatörün polaritesini bulunuz.
3. Şekil – 2’deki bağlantıyı yapınız ve polarizasyonların doğru olup olmadığını kontrol ediniz.

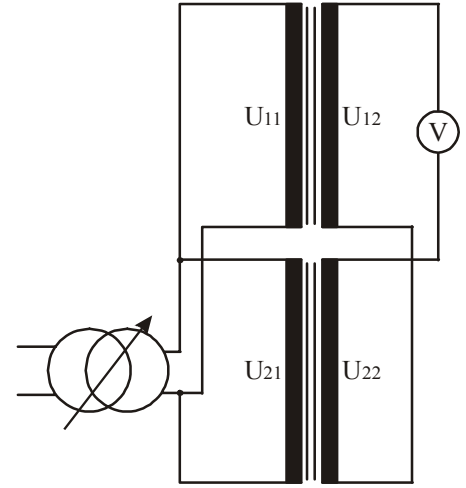
DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Polarizasyonun önemini açıklayınız.
2. Paralel bağlanacak transformatörlerde aranan şartları yazınız

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

Şekil – 1

Şekil – 2

VERİ TABLOSU

U_1	U_2	U	Polarite

U_{12}	U_{22}	U	Polarite

DENEYİN ADI: ASENKRON MOTORUN BOŞ ÇALIŞMASI

- Asenkron motorlarda boş çalışma durumundaki kayıpları ve eşdeğer devre elemanlarını elde etmek.

DENEYİN İŞLEM BASAMAKLARI

1. Şekildeki bağlantıyı uygun ölçü aletleri ile düzenleyiniz.
2. Asenkron motor boşta nominal gerilimi ile çalışırken ölçü aletlerinden okuduğunuz değerleri gözlemler tablosuna kayıt ediniz.
3. Asenkron motora uygulanan gerilimi nominal değerinden başlayarak kademe kademe düşürünüz.
4. Her gerilim değerinde motorun çektiği akımı, gücü ve motorun güç katsayısını ölçü aletlerinden okuyarak gözlemler tablosuna kayıt ediniz.
5. Motora uygulanan gerilimi normal değerinin %25 kadar düşürerek ölçü aletlerinde okuduğunuz değerleri gözlemler tablosuna yazınız.
6. Asenkron motorun stator sargısının direncini, avometre veya D.A. ampermetre-voltmetre metodu ile ölçünüz

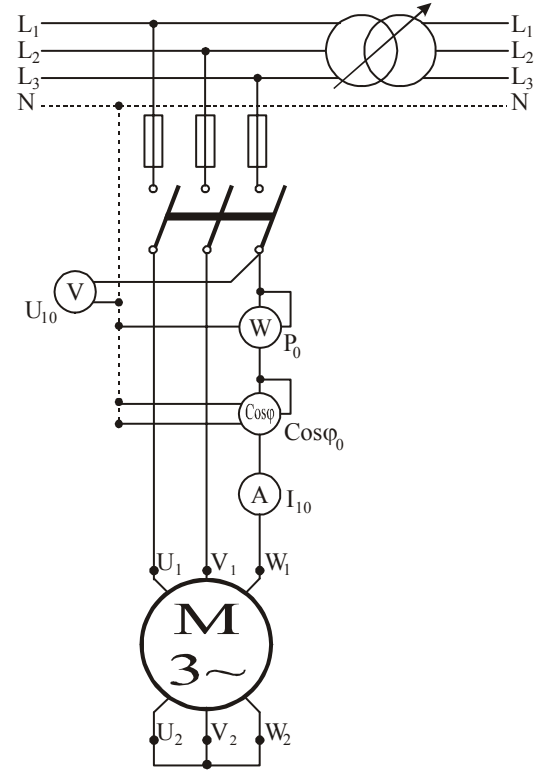
DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Asenkron motorun boş çalışma vektör diyagramını çiziniz.
2. Deneyde aldığımız değerlerle gücün gerilimle değişim eğrilerini ve güç katsayısının gerilimle değişim eğrisini çiziniz.

VERİ TABLOSU

Gözlem No	U_{10} (V.)	I_{10} (A.)	P_0 (W.)	$\cos\phi_0$	R_1 (Ω)	P_{Cu0} (W.)	P_{s+v} (W.)	P_{Fe} (W.)
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

DENEY BAĞLANTI SEMASI

DENEYİN ADI: ASENKRON MOTORUN KISA DEVRE ÇALIŞMASI

- Asenkron motorlarda kısa devre çalışma durumundaki kayıpları, dönüştürme oranını ve eşdeğer devre elemanlarını elde etmek.

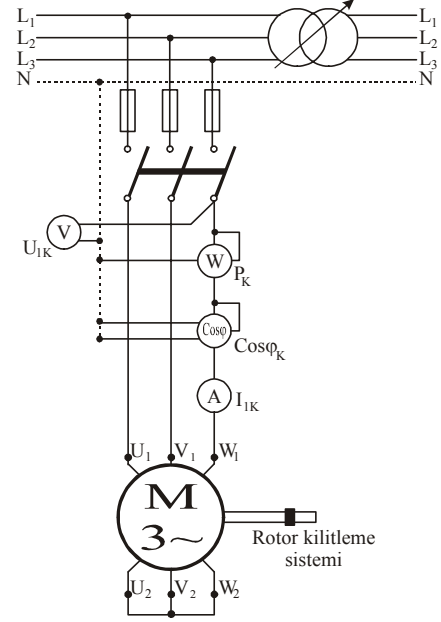
DENEYİN İŞLEM BASAMAKLARI

1. Asenkron motorun etiketini kaydediniz
2. Bir faz sargı direncini ölçünüz.
3. Şekildeki bağlantıyı yapınız
4. Asenkron motora, oto transformatörü ile sıfırdan başlayarak kademe kademe gerilim uygulayınız. Bu işleme Ampermetreden okunan (I_{1K}) akım değeri, motorun etiketinde yazılı nominal akım değerinin 1.2 katı olunca oluncaya kadar devam ediniz.
5. Her bir kademede, ölçü aletlerinde okunan değerleri gözlemler tablosuna yazınız.

DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Asenkron motorun kısa devre çalışma vektör diyagramını çiziniz.
2. Deneyde aldığımız değerlerle gücün gerilimle değişim eğrilerini ve güç katsayısının gerilimle değişim eğrisini çiziniz.

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

VERİ TABLOSU

Gözlem No	U_{1K} (V.)	I_{1K} (A.)	P_K (W.)	$\text{Cos}\phi_K$	ü	P_{Cu1} (W.)	P_{Cu2} (W.)
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

DENEYİN ADI: ASENKRON MOTORUN YÜKLÜ ÇALIŞMASI

- Asenkron motorlarda kısa devre çalışma durumundaki kayıpları, dönüştürme oranını ve eşdeğer devre elemanlarını elde etmek.

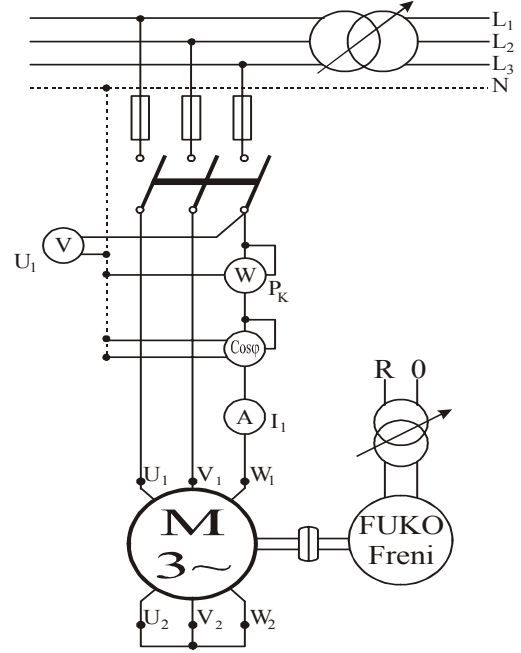
DENEYİN İŞLEM BASAMAKLARI

1. Deneysel bağlantısını şekilde görüldüğü gibi yapınız.
2. Asm'u çalıştırınız ve bu anda ölçü aletlerindeki değerleri okuyunuz. Aldığınız bütün değerleri gözlemler tablosuna yazınız.
3. Asenkron motoru yavaş yavaş yükleyiniz ve her kademede aldığınız değerleri kaydediniz.
4. Yükleme işlemine nominal yük akımının 1,25 katına kadar devam edebilirsiniz.

DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Asenkron motorun tam yük çalışma vektör diyagramını çizin.
2. Deneyde aldığımız değerlerle $M = f(P_A)$,
 $\eta = f(P_A)$, $\cos\phi = f(P_A)$, $n = f(P_A)$,
 $I = f(P_A)$, $S = f(P_A)$ eğrilerini çizin.

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

VERİ TABLOSU

Gözlem No	I (A)	U (V)	M (Nm)	PA (kW)	Pv (kW)	n (d/dk)	Cosφ
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

DENEYİN ADI: ASENKRON MAKİNENİN GENERATÖR ÇALIŞMASI

- Asenkron makinaların generatör çalışma durumundaki özelliklerinin incelenmesi.

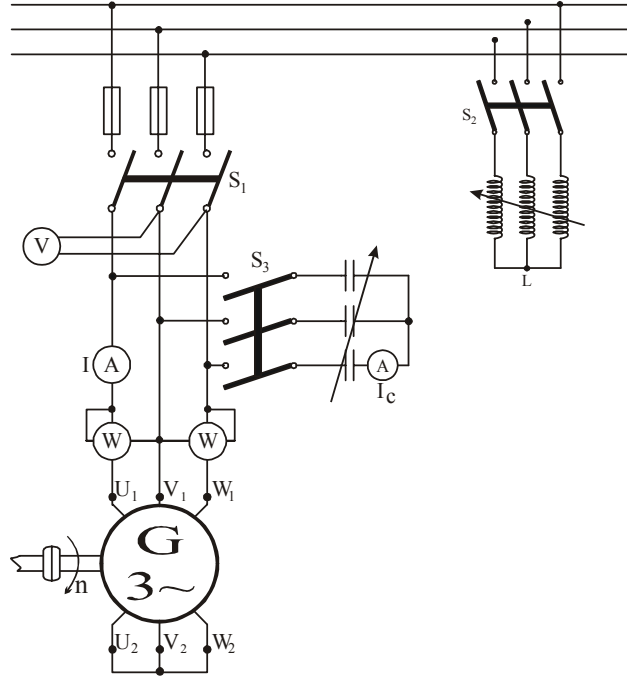
DENEYİN İŞLEM BASAMAKLARI

1. Deneysel bağlantısını uygun bir şekilde kurunuz.
2. Generatör olarak çalışmanın başlangıç koşullarını yerine getiriniz.
3. D.A. motoru ile asenkron generatörün devir sayısını senkron devre kadar çıkartınız. Kendinden uyarımlı D.A. dinamlarında olduğu gibi rotor dönerken asenkron makinanın artık mıknatısiyetinden dolayı stator sargı uçlarında az da olsa bir gerilimin okunması gerekir.
4. Şebeke tarafından sağlanan mıknatıslama akımının kondansatörler yardımı ile sağlanması için 3 no'lu şalteri kapatılarak generatörün uçlarına kondansatörler bağlayınız. Böylece gerekli olan mıknatıslama akımı (I_{μ}) kondansatörler tarafından sağlanmış olur. 1 no'lu şalter kapatılarak asenkron generatör artık paralel çalıştığı şebekeye elektrik enerjisi vermeye başlar.
5. 2 no'lu şalteri kapatılarak generatörü kademe kademe yükleyerek ölçü aletlerinde okuduğunuz değerleri gözlemler tablosuna yazınız.

DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

1. Asenkron generatörün vektör diyagramını çiziniz.

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

VERİ TABLOSU

Gözlem No	U (V.)	I (A.)	I _C (A.)	P (W.)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

DENEYİN ADI: ALTERNATÖRLERİN DIŞ KARAKTERİSTİĞİ

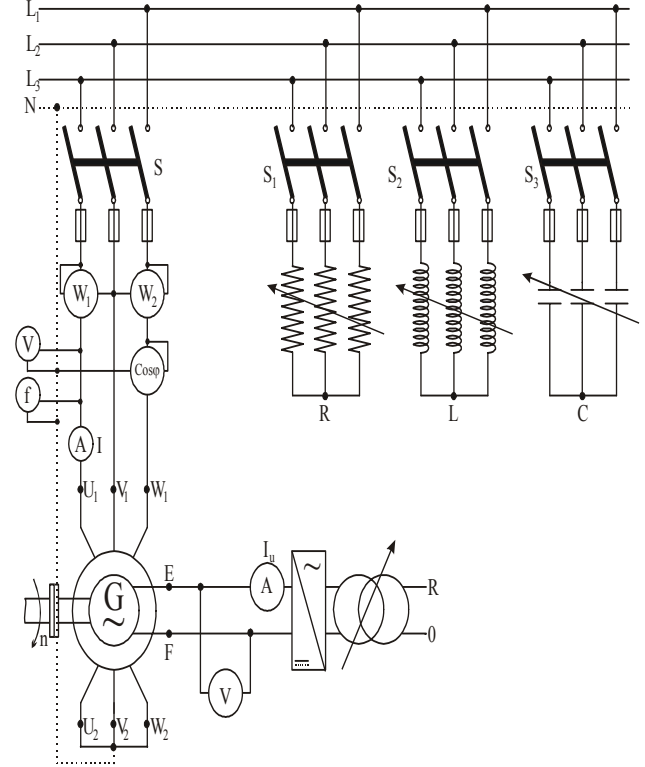
- Devir sayısı sabit tutulan alternatörün yük alımı ile gerilim değişiminin çeşitli yük durumlarında incelenmesi

DENEYİN İŞLEM BASAMAKLARI

1. Şekildeki bağlantıyı uygun ölçü aletleri ile düzenleyiniz.
2. Döndürücü doğru akım makinasını çalıştırınız ve alternatör devir sayısını anma devir sayısına ayarlayınız.
3. S şalterini kapatınız ve alternatör uyarımını tam yükte ve $\cos\phi=0.8$ geri yük durumunda, alternatör uç gerilimini verilen değerlere ayarlayınız.
4. S₁ şalterini kapatıp R dirençlerini devreye alınız.
5. Ayarlı dirençler ile alternatörü % 125'lik yüke kadar yükleyiniz.
6. Her yük basamağında yük akımını ve uç gerilimini değerler tablosuna kaydediniz.
7. Alternatör yüklendikçe devir sayısının da sabit kalmasını sağlayınız. Bu arada uyarım akımını ve güç katsayısını da kontrol ediniz.
8. S₁ şalterini açıp önce S₂ şalterini; daha sonrada S₃ şalterini kapatarak saf endüktif, saf kapasitif yüklerde ve $\cos\phi=0.8$ geri yük durumu için deneyi tekrarlayınız..

1. Her üç yük durumu için alternatörün yük akımı - gerilim grafiklerini çiziniz.

DENEY BAĞLANTI ŞEMASI

DENEY SONRASINDA YAPILACAKLAR

VERİ TABLOSU

Yük Tipi	Gözlem No	n (d/dk)	I _u (A.)	U (V.)	I _y (A.)
Omik Yük	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
Endüktif Yük	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
Kapasitif Yük	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				

